

הגיש בקשה לאשרת-ייצאה לישראל, נאלץ איליה לעזוב מייד את עבודתו ככוכב הלהקה שבמיסגרתה הופיע, ובמשך השנה ומחצה שחלפו עד לקבלת האשרה המיוחלת, היה מחוסר-עבודה. כבר אז חלם על הקמת להקת-מחול בישראל. השתוקק להוכיח לרוסים. "הם משתגעים", הוא אומר מר היום. "לא מבינים איך עשיתי את זה".

בהגיעו ארצה, ויתר על לימוד העיברית באולפן, ותחת זאת עשה ימים כלילות בנמל-התעופה בן-גוריון בלוד, בהמתנה לעולים מגרוזיה. בהגיע קבוצות כאלה היה איליה "חוטף" לו את אלה שידעו לרקוד, לנגן ולשיר. לאחר עמל רב הצליח לקבץ סביבו כ-40 רקדנים מעולים, מרביתם אקדמאים שהריקוד הוא תחביבם. איליה התרוצץ והשיג כלי-נגינה ותלבושות מקוריות מגרוזיה. "אני רוצה להקה מקורית, אמיתית, לא צחוק", הוא מצהיר. וחקל אכן גומל להם כערכם. יש להם כבר חסידים ואמנים, הזוכרים ואוהבים, הבאים להתבשר, אולי, בניחותותיה של המולדת הרחוקה. בעולם המערבי אין בי נמצא להקה גרוזינית מקורית. זוהי הראשונה, והיחידה בינתיים. מתחריו היחידים של איליה הם הרוסים, והוא משוכנע שביס אותם בתחרות על רכישת אהדת הקהל. "אנחנו טובים", הוא אומר, "ובש"ביל הרוסים זה לא טוב".

אבל גם בישראל עדיין לא לגמרי טוב. אומר איליה: "הכל טוב, אבל אין כסף. משרדי החינוך והקליטה עזרו לי קצת. אבל זה לא מספיק. תילבושות, תיפאורה, טכניקה — הכל עולה כסף, וכסף אין. הרקדנים מופיעים בהתנדבות, אבל הם באים מכל הארץ, והוצאות-נסיעה מחיפה וקריית-גת צריך לשלם, נכון? אני חייב לכל הרקדנים הרבה כסף, ואין לי. ב"הופעה האחרונה עשיתי על הבמה פעולת חדש. שלג. המון שלג כיסה את הבמה. שלג עולה הרבה כסף. מאיפה אקח? "

"הכי טוב בעולם!"... הלהקה חשובה

איליה נמטשוויי במחול גרוזיני פרובוקציה למוטאיב

"אנחנו בעצמנו עובדים כבר שלושה חודשים בלי לשלם אגורה אחת. אין. אני כבר חודשיים לא קיבלתי משכורת. אם נצטרך לסגור, כל חמש השנים שהשקענו בלהקה וכל הכספים של משרד החינוך והקליטה, הכל יילך סתם. כל-כך חבל. להקה כזאת — לוקח עשרים שנה להביא אותה לרמה שאנחנו הגענו בזמן הקצר הזה."

"כל הממשלה באה לראות אותי. חיבקו אותי, נישקו אותי, אמרו לי: 'איליה, אתה גדול. אבל כסף אין'. הם לא מבינים שזה לא בשבילי, הכסף. איליה לא צריך כסף, זה בשביל כולם! אני רוקד כבר מ-1941, זה בדם אצלי, זה לא צחוק. אני מבין מדינה קטנה, אין כסף, אבל צריך לעשות משהו. אחרת האנשים יפסיקו להופיע. או שיקבלו לפחות דמי הוצאות, או שהם יילכו."

איליה נמטשוויי (מימין) וידיד * חטיפה בנמל-התעופה

"זה חשוב מאוד, העניין הזה. אני רוצה לעשות שם טוב לארץ-ישראל. אני יכול להביא הרבה עולים. בגרוזיה ישמעו ש"איליה משגע את הרוסים, יבואו כולם. אם היה עוד קצת כסף, תוך חצי-שנה אני יכול להיות הכי טוב בעולם! הכי טוב!"

ישראלים בחו"ל

הדרכון האבוד

דרכונו של אזי כץ

נגנב בהולנד, ואחרי

מאסר בשוודיה הוא

הוחזר לישראל בעיכורו

הכוש גבה-הקומה הסתובב באי-מנוחה בין השולחנות במסעדה הישראלית דלי-

עבורו חבר. "בהולנד", הוא מגלה, "אפשר להשיג דרכון מזויף תוך שעותיים בלבד. דרכונים נגנבים שם בכמויות אדירות, ועוברים מיד ליד. פעם שמעתי על משהו שאיבד דרכון וכשביקש לקנות חדש, מזויף, קיבל את שלו."

עם אותו דרכון אמריקאי מזויף נסע אלי לשוודיה ועסק בהפצת תמונות בגוטי בורג, העיר השנייה בגודלה בשוודיה. אולם גם כאן נעצר "באופן שיגרתי" לדבריו, על-ידי המישטרה השוודית, וכש-התברר כי דרכונו מזויף, נכלא למשך כשבוע.

הכל בגלל סמים. "שם כבר נשבר" תל מודה אלי, "וסיפרתי את כל הסיפור לאיזה קצין-מישטרה שוודי. הוא החקשך לשגרירות הישראלית בהולנד, ושם הורידו לו שדרכוני נשלח לארץ ואני צריך להגיע ארצה אחרי. אז חשבתי לעצמי: אלי, הטיוול שלך נגמר!"

ואכן, לא חלפו שעות רבות ואלי הועלה על מטוס לישראל. לנמל-התעופה בלוד הגיע ב-8 בחודש שעבר. "כאן חיכה לי ההלם השני, אחרי המעצר הקפוא בשלג השוודי", הוא משחזר את קורותיו. "בלוד ניגש אלי פקיד חמור-סבר, הציג איזה מיסמך והחרים את כל מה שהיה איתי" — ספר על מסעות, שכתבתי בשנה האחרונה, מיכתבים, תמונות, כל מה ש"היה לי."

"ישר מלוד פניתי בבהלה למישרד הפנים, למחלקת-הדרכונים. שאלתי מה קורה עם הדרכון שלי, ועם כל מה ש"הותרם אצלי, אנחנו צריכים לדון בך."

אזי כץ וידידה אחרון ההיפים

השיב לי הפקיד, תבוא בעוד כמה ימים." מאז ניגש אלי כץ מדי כמה ימים ל"מחלקת-הדרכונים במישרד-הפנים, בקרייה בתל-אביב, אך איש אינו טורח להסביר לו, לטענתו, מדוע הוחרמו חפציו ומדוע מסרבים להחזיר לו את דרכונו.

"נאמר לי רק ברמז", הוא אומר, "ש"עברתי לטיפולו של מחלקת-הסמים במטה הארצי בירושלים. פניתי גם לשם, וגילו לי שבאיזה מיכתב ששלחתי פעם מחו"ל כתבתי שלקחתי בהולנד סמים. טוב, בזה אני מודה. לקחתי בהולנד סמים! אבל כאן, בארץ, מילאתי את כל חובותי. כל חיי חלמתי על טיול ארוך בחו"ל, שהופסק עכשיו רק בגלל המיקרה של גניבת דר"כוני, ואיש לא מוכן לתת לי תשובה!"

געגועים לחברה. בימים האחרונים פנה אלי אל עורך-הדין אביגדור פלדמן, ממשרדו של עורך-הדין אמנון זיכרונג, וזה פנה במיכתב למישרד-הפנים בבקשה לברר מדוע לא נענו לבקשתו של כץ לקבל את דרכונו וחפציו האישיים. שי הוחרמו בנמל-התעופה.

ממישרד-המישטרה נמסר כי "מכירים את הבעיה. צריך דיון. בינתיים אין תשובה". מסרו. ואלי כץ מסתובב מודאג, עצבני וממורמר, חושב על חברתו האוסטרלית, ועל הפגישה שקבע איתה לתחילת החודש הבא. בהגה.